

Drift og utbedring av Rv. 13 Skare-Voss

Kontrakt

Kapittel D3 Krav til bestillingsarbeider og prosedyre for bestilling

Versjon	Dato	Endret
1	9. oktober 2026	Første utgave

INNHold

1	BESKRIVELSE AV BESTILLINGSARBEIDER.....	3
1.1	Innledning	3
1.2	Overordnet om bestillingsarbeid	3
1.3	Krav til gjennomføringen av bestillingsarbeidene	3
2	BESTILLING AV BESTILLINGSARBEIDER	5
2.1	Prioritering og prosjektering av tiltak og arbeidspakker	5
2.2	Bestilling av bestillingsarbeid uten målkostnad	6
2.3	Bestilling av bestillingsarbeid med målkostnad	6
2.4	Frister for gjennomføring av bestillingsarbeid	6
3	SAMHANDLINGSFASE VED BESTILLINGSARBEIDER MED MÅLKOSTNAD	6
3.1	Formål og vilkår	6
3.2	Utfallet av samhandlingsfasen	7
3.3	Forholdet til øvrige endringer og avbestilling	7
3.4	Driftsentreprenørens vederlag i samhandlingsfasen	7
4	ENHETSPRISER FOR MÅLKOSTNAD.....	8
4.0	Generelt om enhetspriser for målkostnad.....	8
4.1	Hovedprosess 1 Forberedende tiltak og generelle kostnader	8
4.2	Hovedprosess 2 Sprengning og masseflytting.....	9
4.3	Hovedprosess 3 Tunnel	10
4.4	Hovedprosess 4 Grøfter, kummer og rør.....	10
4.5	Hovedprosess 5 Vegfundament	10
4.6	Hovedprosess 6 Vegdekke.....	10
4.7	Hovedprosess 7 Vegutstyr og miljøtiltak.....	10

1 BESKRIVELSE AV BESTILLINGSARBEIDER

1.1 Innledning

Oppdragsgiver har rett til å bestille vedlikeholds- og utbedringsarbeider på veistrekningen Rv. 13 Skare-Voss i kontraktperioden. Krav til slike bestillingsarbeider og prosedyren for å gjøre en bestilling er beskrevet i dette kapittel D3.

Noen mulige utbedringstiltak er vist i vedlegg V01.

1.2 Overordnet om bestillingsarbeid

Oppdragsgivers generelle underlag for kontraktsarbeidet i kapittel D0 lister opp de viktigste håndbøkene som legges til grunn for arbeidene. Et viktig suksesskriterium for å få mer for pengene ved utbedringer på Rv. 13 er at tiltakene gjennomføres etter krav som er mer tilpasset til eksisterende vei enn hva dagens normalverk legger opp til.

Aktuelle håndbøker og retningslinjer legges til grunn for utførelsen så langt disse er relevante. For tilpassede utbedringskrav vises det til punkt 1.3.1.

1.3 Krav til gjennomføringen av bestillingsarbeidene

1.3.1 Veistandard

Oppdragsgiver har fått aksept fra Vegdirektoratet for en «*Tilpasset veistandard og prosess for fraviksbehandling*» som vist i vedlegg V02. Dette gir oppdragsgiver et økt handlingsrom for å finne gode veifaglige løsninger for utbedringstiltak, uten å måtte måle kravene opp mot standard for ny vei. Notatet beskriver en justert standard og kravspesifikasjon for utbedring på Rv. 13 med tilhørende fraviksprosess.

1.3.2 Digital samhandling

Partene skal gjennomføre digital samhandling på tilsvarende måte som beskrevet i kapittel D1 punkt 1.7 så langt dette er relevant for utbedringene.

1.3.3 Dokumentasjon

Driftsentreprenøren skal utarbeide, registrere og levere følgende data til oppdragsgiver på omforent format:

- Endring i FKB - Felles kartdatabase. Omfatter innmåling av vegkant og noen få enkeltobjekt.
- Endringer i ledningsregisteret (iht ledningsregistreringsforskriften)
- Endringer i NVDB (Nasjonal VegDataBank)

Oppdragsgiver registrerer endringer i

- Brutus (Statens vegvesens Bruforvaltningssystem)
- NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat)
- Geologisk rapport

Alle data som driftsentreprenøren leverer til offentlige registre og andre aktører skal driftsentreprenøren også levere til oppdragsgiver.

1.3.4 Rigg og deponiområder

Driftsentreprenøren skal i samhandlingsfasen utarbeide plan for deponiområder og disponering av masser. Planen skal godkjennes av oppdragsgiver.

1.3.5 Naboer, omgivelser og berørte.

Driftsentreprenøren skal i størst mulig grad begrense ulemper for naboer og andre berørte.

Driftsentreprenøren skal så langt det er nødvendig sikre at uvedkommende ikke får adgang til arbeidsområdet.

Driftsentreprenøren skal i samråd med oppdragsgiver varsle og informere naboer og andre berørte om eventuell luftforurensning, støy, støv, vibrasjoner eller andre ulemper.

1.3.6 Ytre miljø, luftforurensning, støv, støy og vibrasjoner

Driftsentreprenøren skal i samråd med oppdragsgiver vurdere nødvendige målinger og tiltak mot støy, støv, luftforurensning og vibrasjoner.

Oppdragsgiver kan stille ytterligere krav til bestillingsarbeidet for å ivareta ytre miljø, begrense støy samt ulemper for naboer og omgivelser.

1.3.7 Avfallshåndtering

Minimum 90 % av avfallet skal kildesorteres og leveres til godkjent avfallsmottak. Forurensede masser og overskudd av rene, naturlige masser holdes utenfor beregningen av sorteringsgraden.

1.3.8 Forurensning av vann og vassdrag

Driftsentreprenøren skal ikke forårsake forurensning som medfører miljøskade i vann og vassdrag. Krav til dokumentasjon avklares i samhandlingsfasen.

1.3.9 Krav til klima

Driftsentreprenøren skal så langt som mulig gjenbruke eller gjenvinne masser og materialer på eller nær kontraktsgjenstanden, når dette er teknisk og miljømessig forsvarlig. Krav til rapportering og dokumentasjon av klimagassutslipp er beskrevet i kapittel D1 punkt 1.6.1.

1.3.10 Krav til SHA

1.3.10.1 Verneutstyr

Driftsentreprenøren skal sørge for at arbeidstakere som utfører bestillingsarbeid, benytter personlig verneutstyr som er tilpasset arbeidsoperasjonene og resultatene av gjennomførte risikovurderinger. Verneutstyret skal som minimum oppfylle gjeldende CE-krav. Det er ikke tillatt å benytte hørselvern med radio, musikkspiller e.l.

1.3.10.2 Kjøretøy, maskiner og arbeidsutstyr

Driftsentreprenøren skal planlegge og gjennomføre transport samt bruk av kjøretøy, maskiner og arbeidsutstyr slik at skade på personer, materiell og omgivelser forebygges. Før oppstart av arbeidene skal driftsentreprenøren legge frem en plan for kontroll og vedlikehold av arbeidsutstyr som må utføres av sakkyndig personell. Driftsentreprenøren skal iverksette nødvendige risikovurderinger og tiltak for å

forebygge at tredjepart får tilgang til arbeidsområdet og spesielt ved inn- og utkjøring til arbeidsstedet for det enkelte bestillingsarbeid.

1.3.11 Krav til bergsprengning

Driftsentreprenøren skal benytte elektroniske tennere ved bergsprengning over og under jord.

Driftsentreprenøren skal ikke benytte patronert sprengstoff som bunnladning når konturen i skjæring etableres med sprengningsmetoden «Presplitt».

Driftsentreprenøren skal registrere sprengningsplaner, salveplaner, salverapporter og annen sprengningsrelevant dokumentasjon i et digitalt system. Systemet skal kunne tilgjengeliggjøre data på et standardisert format via et åpent og dokumentert API. Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å dele dataene med relevante aktører. Driftsentreprenøren skal gi oppdragsgiver tilgang og nødvendig opplæring til systemet for planlegging og dokumentasjon av sprengningsarbeidet.

Driftsentreprenøren skal organisere alle sprengningsplaner i prosjektet slik at alle sprengningsaktørene får lik tilgang til dokumentasjonen, herunder også vibrasjonsmålere og nabovarsling. Sprengningsplanens geografiske omfang skal markeres i digitalt kart eller modell. Planlagte og rapporterte salver skal vises i de avgrensede områdene de tilhører.

Driftsentreprenøren skal sørge for at salveplaner viser vurderte kastlengder. Salveplaner skal, på kartunderlag med minimum radius på 1000 meter fra salvens sentrum, vise utslagsretning, hvordan avsperring og posting skal gjennomføres. Salverapporter skal vise registrerte kastlengder.

Driftsentreprenøren skal sørge for at salverapport foreligger senest 24 timer etter sprengning.

Driftsentreprenørens rutiner for å oppdage, sikre oppdagede forsager og håndtering av forsagere skal beskrives i sprengningsplanen.

Driftsentreprenøren skal rapportere og dokumentere funn av forsagere og hvilke typer og mengder sprengemner forsageren inneholdt, samt koordinat på funnsted. Kvittering for leveranse av melding til DSB skal vedlegges salverapport.

Før arbeider, som omfatter graving og sprengning, i områder hvor det tidligere har blitt utført sprengningsarbeid skal området være forsvarlig rensket, sikret og kontrollert mot gjenstående ladninger og deler av ladninger fra tidligere arbeid.

2 BESTILLING AV BESTILLINGSARBEIDER

2.1 Prioritering og prosjektering av tiltak og arbeidspakker

Oppdragsgiver prioriterer hvilke bestillingsarbeider som skal gjennomføres, og når tiltak er klare for forberedelse og bestilling. Oppdragsgiver og driftsentreprenøren skal i fellesskap avklare hensiktsmessig gjennomføring og rekkefølge for aktuelle tiltak, med vekt på kontraktens mål,

driftsentreprenørens ressursdisponering, trafiksikkerhet, fremkommelighet og samordning med øvrige kontraktsarbeider.

Bestillingsarbeidene prosjekteres av oppdragsgiver, med mindre annet er angitt i bestillingen eller følger av kontrakten. Prosjekteringen skal normalt være enkel og begrenses til det som er nødvendig for å beskrive, prise og gjennomføre tiltaket på en forsvarlig måte.

Noen aktuelle utbedringstiltak er vist i vedlegg V01.

2.2 Bestilling av bestillingsarbeid uten målkostnad

Oppdragsgiver utsteder bestilling av arbeidene.

Driftsentreprenøren kompenseres for det aktuelle bestillingsarbeidet basert på reguleringene i kapittel C2 punkt 7.

Oppdragsgiver har rett til å be driftsentreprenøren om å utarbeide et teknisk og økonomisk grunnlag for gjennomføring av bestillingsarbeidet innen rimelig tid og før arbeidets oppstart, inkludert et estimert vederlag.

2.3 Bestilling av bestillingsarbeid med målkostnad

Bestilling skjer i to trinn.

- trinn 1, oppdragsgiver utsteder bestilling for gjennomføring av samhandlingsfase,
- trinn 2, oppdragsgiver utsteder bestilling for utførelse av tiltak i henhold til det partene har blitt enige om under samhandlingsfasen.

Gjennomføringen av samhandlingsfasen er regulert i kapittel D3 punkt 3.

Ved utstedelse av bestilling for utførelse av bestillingsarbeidene i trinn 2 anses samhandlingsfasen avsluttet.

2.4 Frister for gjennomføring av bestillingsarbeid

Det skal i bestillingen angis frister for oppstart og ferdigstillelse av bestillingsarbeidet, og der det er aktuelt, for ferdigstillelse av særskilte deler av arbeidet.

3 SAMHANDLINGSFASE VED BESTILLINGSARBEIDER MED MÅLKOSTNAD

3.1 Formål og vilkår

Formålet med samhandlingsfasen er at partene lojalt skal tilstrebe å avklare, konkretisere og optimalisere bestillingsarbeidet i fellesskap før utførelse. Partene skal i samhandlingsfasen søke å etablere et best mulig grunnlag for sikker, effektiv, rasjonell og kostnadseffektiv gjennomføring av bestillingsarbeidet.

Samhandlingsfasen kan blant annet omfatte gjennomgang og avklaring av:

- Teknisk beskrivelse, tegninger, modeller, rapporter og øvrig grunnlagsmateriale
- Grensesnitt mot eksisterende anlegg, drift, trafikkavvikling, sideentreprenører og tredjepartsinteresser

- Hvilke deler av eksisterende veiinfrastruktur som skal beholdes
- Grunnforhold, mengdeforutsetninger, risikoforhold og behov for supplerende undersøkelser
- SHA-plan og evt. oppfølgingsplan for geoteknikk og geologi
- Gjennomføre miljørisikovurderinger og utarbeide en miljøplan
- Plan for deponiområder og disponering av masser
- Vurdere muligheter for klimagassreduksjoner
- Utførelsesmetoder, faseplaner, sikringstiltak, ytre miljø og kvalitet
- Behov for prosjektering, videreutvikling av prosjekteringsgrunnlaget eller tekniske avklaringer
- Mulige optimaliseringer, innovative løsninger, alternative materialvalg og alternative løsningsvalg
- Fremdriftsplan
- Målkostnad og mengdegrunnlag
- Månedspan for forventede direkte kostnader
- Krav til rapportering, dokumentasjon, kontroll og prøving

Partene skal stille med personer som har nødvendig faglig kompetanse og beslutningsmyndighet til å bidra til en effektiv gjennomføring av samhandlingsfasen.

Driftsentreprenør skal i samhandlingsfasen gjennomgå det materialet oppdragsgiver har fremlagt for bestillingsarbeidet med sikte på utførelse.

Oppdragsgiver skal i samhandlingsfasen gi nødvendige avklaringer, beslutninger og tilbakemeldinger innen rimelig tid.

3.2 Utfallet av samhandlingsfasen

I samhandlingsfasen skal partene komme til enighet om arbeidsomfang, målkostnad og fremdriftsplan for bestillingsarbeidene, samt månedsplan for forventede direkte kostnader. Dette inntas i oppdragsgivers bestilling av utførelsen.

Dersom partene ikke kommer til enighet om vilkårene for utførelsen av arbeidene, kan oppdragsgiver velge å heller bestille arbeidene som bestillingsarbeider uten målkostnad, alternativt sette arbeidene ut til en annen aktør.

Oppdragsgiver kan, frem til bestilling av utførelsen, fritt velge å ikke bestille de aktuelle arbeidene. Driftsentreprenøren har i så fall kun krav på vederlag i henhold til kapittel C2 punkt 8.8 for arbeider utført i samhandlingsfasen frem til varsel fra oppdragsgiver om at oppdragsgiver ikke vil bestille arbeidene.

3.3 Forholdet til øvrige endringer og avbestilling

Endringer av arbeidsomfanget i bestillingen i samhandlingsfasen, begrenser ikke oppdragsgivers rett til senere å pålegge endringer etter kapittel C4 punkt 8.

Endringer som gjøres i samhandlingsfasen, skal heller ikke anses som en avbestilling, selv om de innebærer at deler av det opprinnelige bestillingsarbeidet bortfaller, erstattes eller videreutvikles.

3.4 Driftsentreprenørens vederlag i samhandlingsfasen

Driftsentreprenøren har rett på vederlag for utført arbeid i samhandlingsfasen i tråd med reguleringene i kapittel C2 punkt 8.8.

4 ENHETSPRISER FOR MÅLKOSTNAD

4.0 Generelt om enhetspriser for målkostnad

Enhetsprisene for målkostnad i kapittel E skal benyttes ved beregning av målkostnad i samsvar med kapittel C2 punkt 8.5. Enhetsprisene skal omfatte de kostnadselementene som fremgår av beskrivelsen nedenfor i punkt 4.1 til 4.7.

Som standard beskrivelse gjelder Statens vegvesens håndbok R761 "*Prosesskode-1 Standard beskrivelsestekster for vegkontrakter*". Arbeidets omfang som er beskrevet på et overordnet prosessnivå, gjelder også for underliggende prosessnivåer, med mindre annet fremgår av den aktuelle prosessbeskrivelsen. Beskrivelsene nedenfor er gruppert etter hovedprosessene i håndbok R761.

Under overskriftene «*Arbeider som estimeres med enhetspriser*» er det angitt hvilke prosesskoder i R760 som skal prises i kapittel E. For enkelte prosesser er det under overskriften «*Arbeider som estimeres med enhetspriser*» angitt en spesiell beskrivelse. Standardbeskrivelsen i håndbok R761 og den spesielle beskrivelsen utgjør samlet prosessbeskrivelsen som skal legges til grunn ved prising.

Av hensyn til oversikt og sammenheng er det også angitt «*Arbeider som estimeres med kontrater, tilbud fra underleverandør eller rundsum*». Disse kostnadselementene skal ikke inngå i enhetsprisene, men prises i samhandlingsfasen for den enkelte bestillingen, enten på grunnlag av kontrater, tilbud fra underleverandør eller som rundsum, jf. kapittel C2 punkt 8.5. Hensikten er å gi en samlet fremstilling over hvordan målkostnaden etableres. Oversikten er ikke uttømmende.

Det må for alle beskrivelsene under i punkt 4.1-4.7 legges til grunn for enhetsprisene at utbedringsarbeidene vil skje nært trafikkert vei.

4.1 Hovedprosess 1 Forberedende tiltak og generelle kostnader

1. *Arbeider som estimeres med kontrater, tilbud fra underleverandør eller rundsum:*

- Operativ lokal ledelse
- Oppmåling
- Registreringer angitt i punkt 1.3.3.
- Nødvendig tilrigging for arbeider under prosess: 22.21, 23.213, 23.216, 23,3, 75.232 og 75.221.
- Prosess 12.1 Rigg og midlertidige bygninger
- Prosess 14 Midlertidig trafikkavvikling (unntatt prosess 14.12)
- Prosess 15 Riving og fjerning

Kostnadselementer angitt i kapittel C2 punkt 3.2 og som godtgjøres i henhold til kapittel C2 punkt 8.3 skal ikke medtas her.

Følgende håndteres av oppdragsgiver og inngår ikke i målkostnad;

- Oppdatering av registre omtalt i punkt 1.3.3
- Grunnboring

II. Arbeider som estimeres med enhetspriser:

- **14.12 Bruk av langsgående sikring T1, T2, T3 oppgjort etter lengde.** Enhet: m
Spesiell beskrivelse:
 - Enhetspris benyttes for både T1, T2 og T3

4.2 Hovedprosess 2 Sprengning og masseflytting

I. Arbeider som estimeres med kostrater, tilbud fra underleverandør eller rundsum:

- 21.1 og 21.2 Vegetasjonsrydding
- 23.1 Rensk av skjæringer i berg, fjerning av renskemasse.

II. Arbeider som estimeres med enhetspriser:

- **21.3 Avtaking av vegetasjonsdekke og matjord.** Enhet: m3
Spesiell beskrivelse:
 - Transport inntil 10 km fra tiltaksområdet
 - Inkluderer også prosess 21.4 Rensk av bergoverflate når det er nødvendig.
- **22.1 Sprengning i linjen.** Enhet: fm3
Spesiell beskrivelse:
 - Skjæringshøyde inntil 7 meter
 - Omfatter også tiltak for å forebygge/begrense skader på vei og veiobjekter som eksempelvis bruk av motfylling eller utlegging av masser på veibanen.
 - Spesielle krav til bergsprengning i kapittel D3 punkt 1.3.11
 - Forutsatt at høyspent, bebyggelse, ol ikke gir vesentlige utfordringer ved sprengning.
- **22.21 Kontursprengning.** Enhet: m
- **23.213 Bolter, fullt innstøpt, lengde 3,00 m, diameter 20 mm.** Enhet: stk
- **23.216 Bolter, fullt innstøpt, lengde 6,00 m, diameter 20 mm.** Enhet: stk
- **23.3 Sikring med bånd og nett.** Enhet: m2
Spesiell beskrivelse:
 - Inkludert 20 mm festebolter (prosess 23.332 og 23.333)
 - Inkludert nett (prosess 23.32), men ikke bånd (prosess 23.31)
- **26.1 Sprengt stein fra skjæring til fylling i linjen.** Enhet: m3
Spesiell beskrivelse:
 - Transportavstand inntil 10 km fra tiltaksområde
- **26.5 Sprengt stein til endelig plassering i masselager.** Enhet: m3
Spesiell beskrivelse:

- Transportavstand inntil 10 km fra tiltaksområde

4.3 Hovedprosess 3 Tunnel

Ikke aktuelt

4.4 Hovedprosess 4 Grøfter, kummer og rør

I. Arbeider som estimeres med kostrater, tilbud fra underleverandør eller rundsum:

- 45.5 Inn- og utløpskonstruksjoner
- 41 Åpne grøfter

II. Arbeider som estimeres med enhetspriser:

- **45.2 Stikkrenner/ kulverter, rør (omfatter også prosess 45.1).** Enhet: m
Spesiell beskrivelse:
 - Avgrenset til rør med innvendig diameter 600 mm og inntil 2 m dybde
 - Omfatter også prosess 45.1 «Alle arbeider og leveranser i forbindelse med graving, fundament, omfylling og gjenfylling»
 - Forutsetter at det ikke er nødvendig med sprengning

4.5 Hovedprosess 5 Vegfundament

II. Arbeider som estimeres med enhetspriser:

- **53.121 Forsterkningslag av samfengt knust berg tilført utenfra** Enhet: m3
Spesiell beskrivelse:
 - Transportavstand inntil 20 km fra tiltaksområde inngår
- **54.1 Bærelag av knust grus, knust berg og knust betong** Enhet: m3
Spesiell beskrivelse:
 - Transportavstand inntil 20 km fra tiltaksområde inngår

4.6 Hovedprosess 6 Vegdekke

I. Arbeider som estimeres med kostrater, tilbud fra underleverandør eller rundsum:

- **65 Asfaltdekker**

II. Arbeider som estimeres med enhetspriser:

- **63.11 Riving av faste dekker.** Enhet: m2
Spesiell beskrivelse:
 - Tykkelse på dekke inntil 15 cm

4.7 Hovedprosess 7 Vegutstyr og miljøtiltak

I. Arbeider som estimeres med kostrater, tilbud fra underleverandør eller rundsum:

- Oppmerking.
- Skilt, kantstein, leskur, gjerder ol

II. Arbeider som estimeres med enhetspriser:

- **Murer av naturstein**
71.16 Utsortering, levering og oppmuring. Enhet: m2
Spesiell beskrivelse:
 - Avgrenset til murer på opptil 5 m høyde
 - Det skal benyttes lokale materialer av god kvalitet
 - Prinsippskisse for tørrmurer er vist i vedlegg V03
- **75.232 Enkelt rekkverk av stål på stålstolper.** Enhet: m
- **75.221 Rekkverk av plasstøpt betong.** Enhet: m